

způsobena citelná újma na jeho skutečném výděлку, velmi nízkém, poněvadž vskutku vykonávaná práce jest nízko placena, ale ještě nižší je nezabavitelné minimum při exekuci pro výživné.

Ustanovení zákona aliment. směřují však pouze proti těm, kdož se úmyslně nebo z hrubé nedbalosti vyhýbají plnění svých zákonitých povinností alimentálních nebo hledí obejít zákon. § 1 zák. aliment. vymezuje určité náležitosti, v jichž mezích je dána povinnost právně zavázaného vykonávat určitou činnost. Jednou z takových nezbytných náležitostí je, aby měl právně zavázaný možnost vykonávat určitou činnost, která by mu výtěžek nesla. Nestanoví však tento paragraf žádnou domněnku, podle které by se musil předpokládati určitý výtěžek z činnosti, zjistí-li se určité schopnosti právně zavázaného. § 1 zák. aliment. normuje jen povinnost právně zavázaného ovšem za určitých předpokladů a modifikací.

Právní domněnka o výši mzdy nebo odměny za konané práce nebo služby jest vyslovena teprve v § 2 zákona alimentálního a předpokladu ovšem, že právně zavázaný vskutku koná trvale nebo dočasně práce nebo služby osobě blízké a mzdu nebo plat žádný, aspoň podle tvrzení, nedostává.

Závazek nemanželského otce k placení výživného nemanž. dítěti tedy nutno vždy opřít o zák. ustanovení § 166 obč. zák. a výše výživného závisí jedině na zjištění skutečného jmění a skutečného výděлку nemanželského otce. Zjistí-li soudce, že nemanželský otec nemá žádného jmění a žádného výděлку, měl by zamítnouti žádost o výživné pro tento krátké.

Jen tehdy, bude-li tvrzeno, že nemanželský otec by výdělek mohl mít a jen svou nedbalostí nebo úmyslně zanedbal konati nějakou výdělečnou

činnost, která by mu výdělek vskutku přinesla, bude soudce zkoumati, zda nemanž. otec ze své viny výdělečnou činnost zanedbává, ač má možnost výděлку i určité schopnosti.

Prokáže-li však nemanželský otec, že zanedbal bez své viny žádné možnosti, bude prost závazku výživné plniti.

Připouštíme, že de lege ferenda je účelnější ustanovovati výživné už v paternitním sporu na základě abstraktních okolností a předpokladů, neboť tím se zabraňuje hromadění zvláštních sporů o snižování prisouzeného již výživného a ulehčuje práci poručenským soudům s neustálou úpravou výživného, ale de lege lata názor svrchu citovaný v důvodech rozsudku odvolacího soudu neobstojí.

Neboť mnohokrát cit. ustanovení § 1 zák. aliment., stanoví jako předpoklad povinnosti platiti výživné možnost určité činnosti, vychází ze správní právní zásady: »Ultra posse nemo tenetur.« Shora zmíněný názor odvolacího soudu přezírá pak, že nutným předpokladem normované povinnosti právně zavázaného jest možnost výdělečné činnosti.

Havelka.

Daňové ručení a občanský zákon.

Jde o otázku, zda osoba, ručící ve smyslu §§ 264 a násl. zákona o přímých daních za daňový dluh osoby jiné vstoupí zaplacením daňového dluhu do všech práv státu jakožto původního věřitele, zejména zda na ni přecházejí zástavní práva ať zákonná nebo státem exekučně nabytá. Jde tedy vlastně o rozsah § 1358 obč. zák.

Nejvyšší soud rozhodnutím Vážný 15.171 ze dne 2. V. 1936, Rv III 836/35 vyslovil, že ručitel nevstupuje do práv státu. Šlo o rozhodnutí slovenské, avšak pokud jde o zásadu vyslovenou v § 1358 obč. zák., se právo

zemí historických a právo slovenské úplně shoduje (srovnej Rouček, Občanský zákoník, 1932, pag. 1391 a tam citovaný názor Fajnora a Záturckého). Ustanovení zákona o přímých daních jsou ovšem stejná pro celé území státu.

V citovaném rozhodnutí vyslovuje Nejvyšší soud názor, že ručení ve smyslu zákona o přímých daních nelze směřovati s rukojemstvím podle obč. zákona a že naopak zde jde o přímý závazek na základě práva veřejného; proto prý nelze použití ustanovení o subrogačním postihu.

Proti této argumentaci jest podle mého názoru uvést:

a) Není především správné, že jde u daňového ručitele o přímý závazek. Tento názor jest správný pouze potud, že závazek nezakládá se na rukojemském prohlášení. Nejde ale o solidárního spoludlužníka, nýbrž daňové ručení musí býti zvlášť uplatňováno platební výzvou podle § 266 zákona o přímých daních a podle § 267 zákona o přímých daních zaniká daňové ručení současně se zánikem daňového dluhu. Již z toho jest patrné, že daňové ručení není přímým závazkem, nýbrž jest příslušenstvím daňové pohledávky vůči poplatníku samotnému.

Zanikne-li na př. daňová pohledávka částečně tím, že finanční erár povolí poplatníku během depurační akce odpis nebo že poplatník použije daňové amnestie, na př. ve spojení s půjčkou práce nebo s půjčkou na obranu státu atd., zanikne tím i daňový dluh a ovšem i daňové ručení.*)

*) Zánik ručení nastává i v případech odpisu daní pro absolutní nedobytnost (§ 276), ovšem ale musí býti splněna podmínka šu 256, že úřední rozhodnutí o odpisu bylo straně řádným způsobem sděleno (na př. též výpisem z konta, který si strana může vyžádati). Nestalo-li se tak, jest odpis vlastně jen interní věcí fin. úřadu, ručení nezaniká a může býti tato, jen interně odepsaná daň, vyháňána.
Pozn. red.

b) Citované rozhodnutí však v důvodech výslovně praví, že i kdyby nešlo o daňového ručitele podle zákona, nýbrž o třetí osobu, která zcela dobrovolně převzala smluvní rukojemství, že by ani pak zástavní právo státu za daně nepřešlo na ručitele, zaplativšího daňový dluh. To proto, poněvadž jde o pohledávku, zakládající se na veřejném právu a opatřenou zvláštními výsadami právě z důvodu práva veřejného.

Jde tedy vlastně o zvláštní druh extrakomerciality, který má Nejvyšší soud na mysli, který ale v našem zákonodárství nemá nejmenší opory. Nebude zřejmě pochybností o tom, že čl. stát jest oprávněn smlouvou postoupiti svoji daňovou pohledávku za svým poplatníkem třetí osobě.¹⁾ Případ takový v praxi nebude tak vzácným, zejména totiž tam, kde některý věřitel, finančník nebo banka sanuje podnik, doplácí dluhy a má tedy pochopitelný zájem na tom, získati též pro sebe zástavní práva, dříve nabytá.

Tomu-li tak, není možno rozlišovati mezi postupem smluvním a postupem ex lege. Srov. k tomu § 47 zák. o úrazovém pojištění, kde také jde o veřejnoprávní pohledávku.

c) Není možno pochybovati o tom, že daňový ručitel (ex lege), který zaplatil daňový dluh, jest osoba, jakou má na mysli § 1358, totiž osoba, která zaplatila dluhy formálně vlastní, ale materiálně cizí.²⁾

¹⁾ Srovnej Klang-Wolff, Kommentar při § 1393, pag. 297, sub 3, který praví: V pochybnosti nejsou přenosnými práva veřejná, pokud tu nejsou různá majetková práva veřejných korporací. Tak na př. jsou převoditelné pohledávky daňové a poplatkové a dále pohledávky proti eráru jako takové (srovnej nařízení č. 251 z 24. X. 1897, srovnej dále Ehrenzweig, Obligationen, pag. 257 sub a), dále rozhodnutí Glaser-Unger, N. F. 6003 a literaturu v poznámkách 26 a 27 u Klanga).

²⁾ Srovnej Stubenrauch, Kommentar, 1899, II., pag. 709, Krasnopolski, Obliga-

Podle § 1358 se nevyžaduje smlouva rukojemská a právní důvod, z něhož osoba, zaplativší cizí dluhy za onen dluh ručila, jest lhostejný. Rozhoduje jen, že plátce buď osobně nebo některými svými majetkovými kusy ručil za dluh, který se jeho samotného materiálně netýká; definice dluhu materiálně se netýkajícího osoby zavázané, jest sice teoreticky poněkud obtížná, v praxi však zpravidla nepůsobí obtíže.

Jelikož i zvláštní výhody pohledávky při postupu přecházejí na věřitele,³⁾ platí zajisté při správné aplikaci zákona také pro náš případ.

Bedřich Pick.

Vnucená správa a rekurs.

Vnucená správa jest dalekosáhlé omezení dlužníkovy. Může býti povolena buď na základě exekučního titulu již vykonatelného, nebo dosud nevykonatelného (k zajištění), může však též býti povolena jako prozatímní opatření. Podle toho bude míti dlužník různé možnosti dovolávati se rozhodnutí vyšších stolic, pokládá-li povolení vnucené správy za nesprávné:

a) Byla-li vnucená správa povolena k vydobytí nebo k zajištění nároku, opírajícího se o cizozemský exekuční titul (§ 83, odst. 3 ex. ř.), jest v každém případě přípustný rekurs dovolací, i když druhá

tionsrecht, 1910, pag. 243, Klang, pag. 233, Sedláček, Právo obligační, 1933, §§ 512 a násl.

³⁾ Hasenöhrl, Obligationen, 1899/II., pag. 206.

stolice rozhodnutí první stolice potvrdila.

b) Byla-li exekuce k vydobytí nebo k zajištění nároku, opírajícího se o tuzemský exekuční titul, povolena vnucenou správou v I. stolici a bylo-li toto povolení exekuce potvrzeno soudem II. stolice, nemá povinná strana již dalšího opravného prostředku (§§ 78 ex. ř., 528 c. ř. s.). Jen proti změnovacímu rozhodnutí II. stolice jest přípustný rekurs na nejvyšší soud.

c) Byla-li vnucená správa povolena jako prozatímní opatření, tu však jest jakýkoli rekurs na nejvyšší soud úplně vyloučen, i když jde o změnovací rozhodnutí II. stolice (§ 42 odst. 2 ex. ř., ve znění čl. II., odst. 2 zák. č. 251/34). Tento názor potvrdil nejvyšší soud v rozh. z 5. října 1936, R I 785/36, Vážný 15.466.

Jest to zajímavý důsledek snahy, ve věcech menší důležitosti zameziti cestu k nejvyššímu soudu:

V daném případě jest mnohem obtížnější právě rozhodnutí, opírající se o pouhé osvědčení nároku, nežli rozhodnutí, opírající se o důkazy provedené v řízení předcházejícím rozsudku — a přece omezení dlužníkovy jest v obou případech tak dalekosáhlé, že zejména když bude povolena vnucená správa jako prozatímní opatření na nějaký podnik na dobu do skončení sporu v I. stolici, může to vésti ke zničení domnělého dlužníka dříve, než spor bude skončen, a po skončení sporu se může snadno ukázati, že vnucená správa nebyla vůbec odůvodněna. Zákon však jiného řešení nepřipouští.

Bibliografie.

Soupis literární činnosti ministra m. sl., ř. prof. soukromého práva právnické fakulty Karlovy university JUDra Jana Krčmáře.*)

Sestavil Josef Pražák.

Příspěvky k výkladu reformovaného práva občanského:

a) K dědickému právu třetí novely a řádu o zbavení svéprávnosti. Právnick LVII (1918), str. 1—12, 49—61.

*) První část viz na str. 198 čísla 6.